

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Četril leta . . . 250
 Mesečno . . . 1—
Dunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velja
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldna.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Heroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Naša zmaga pri Sibirju.

Siloviti ruski napadi ob Zloti Lipi, Narajovko in zahodno od Lucka. — Zmešnjava na Grškem. — Zopet srđiti sbski napadi pri Kaimakčalanu.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 1. oktobra.

Uradno se razglša:

Rumunsko bojišče.

Vzhodno od Petrovega so se tudi včeraj vsi rumunski sunki izjalovili. Istotako so bili odbiti pod težkimi sovražnimi izgubami tudi rumunski oddelki pri kraju Cameni južno od prelaza Veres-Toronya (Črvena veža). Severozahodno od Fogaraša se je rumunsko prodiranje ustavilo. Zahodno in severozahodno od kraja Szekelyi Udvarhely (Oderkellen) se sovražni pritisk proti našim prednjim postojankam nadaljuje.

Na bojišču pri Sibirju so do včeraj predpoldne nabrali 3000 vjetnikov, 13 topov, spravišče za zrakoplove, 2 zrakoplova, 10 lokomotiv, 300 železniških vozov s strelivom, čez 200 municijskih vozov, 700 avtomobilov in čez 200 napolnjenih navadnih vozov, bolniški vlak in velike množine drugega vojnega gradiva. Natančni podatki še sledijo.

Pri predvčeršnjem napadu nemških čet južno od kraja Heggen (Henndorf) je sovražnik izgubil 8 topov.

Rusko bojišče.

Fronta generala kavalerije nadvoivode Karola: V Karpatih je boj nekoliko ponehal. Južnozahodno in južno od Brzezany je napadal sovražnik z močnimi silami. Med Zloto Lipo in Narajovko vojskujče se turške čete so v srđitih bojih iz bližine vrgle sovražnika nazaj. Južno od železniške postaje Pufotory so pridobili Rusi nekaj sto metrov prostora.

Fronta generalnega feldmaršala princa Leopolda bavarškega: Pri armadi generalnega polkovnika pl. Böhm-Ermolli je napadal sovražnik na obeh straneh ceste, ki pelja iz Brodya proti Zloczovu. Na severni strani ceste je bil odbit brez ostanka. Na enem mestu so bili odbiti trije, na drugem pa sedem ruskih sunkov. Južno od ceste je sovražnik vdrl v odsek enega našega polka. Danes zjutraj napravljeni protinapad napreduje uspešno in sovražniku smo odvzeli večji del poprej izgubljenih jarkov.

Italijansko bojišče.

Italijanski topovski ogenj in ogenj metačev min je bil proti Kraški gorski planoti od časa do časa zopet zelo živahen in se je razširil tudi na naše postojanke v Vipavski dolini.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 1. oktobra.

Francosko bojišče.

Na fronti severno od Somme je bil topovski ogenj popoldne zopet zelo hud. Zopet so napravili Angleži pri Thiepvalu in vzhodno od Thiepvala močne sunke, ki so pa bili, kakor v poprejšnjih dneh, od čet generalov pl. Stein in Sixt pl. Armin v srđitih bojih iz bližine odbiti. Iz Rancourta in zahodno so francoski polki brezuspešno naskakovali naše postojanke. Delni sunki iz Courcellette in Mervala in severnozahodno od Halle so bili v našem zatvornem ognju odbiti.

Rusko bojišče.

Rusi so na raznih mestih zopet pričeli z napadalnim delovanjem.

Rumunsko bojišče.

Na vzhodni fronti so bili v dolini reke Maros rumunski napadi odbiti. V dolini Görgeny in dalje proti jugu so se prednje čete umaknile pred sovražnim sunkom. Prelaz Črvena veža je napolnjen s skupaj sestreljenimi vozili. Južno od prelaza so bili močni rumunski sunki proti višinam zahodno od Caneni odbiti.

V gorovju Hötzing (Hatzeg) je sovražnik zahodno od doline Strelci (Sztrigy) brezuspešno napadal.

Balkansko bojišče.

Armada generala-feldmaršala pl. Macken-Sena: Dne 29. septembra je udril oddelek avstro-grskega podonavskega vojnega brodogvaj v pristanišče Corabia, je uničil 9 in uplenil 7 deloma natovorjenih lađij. Kakor se je dognalo, so naša letala z dobrim učinkom metala bombe na Bukarešto.

Macedonsko bojišče.

Na več mestih med jezerom Prespa in reko Vardar živahni topovski boji in posamezna brezuspešna sovražna podvzetja. V močnem napadu je sovražnik zavzel vrh gore Kaimakčalan.

Iz bolgarskega poročila.

Pri Florini odbiti sovražni napadi. Srđiti boji za goro Kaimakčalan se nadaljujejo. V dolini reke Strume sovražnik zasedel dve vasi. Njegovo prodiranje ustavljeno.

Na rumunski fronti položaj nespremenjen.

Italijani se polastili premoženja naše cesarske družine.

Rotterdam, 30. septembra.

List „Central News“ poroča iz Rima, da se bo dragoceno premoženje avstrijske cesarske družine v Italiji javno prodalo. Izkupiček se bo porabil za podpore posestnikom hiš, ki so bile tekom vojske poškodovane. Vrednost zaplenjenega cesarjevega premoženja znaša 80—100 milijonov lir.

Bethmann-Hollweg o vojnem položaju in vojnih ciljih.

V petkovi „Straži“ smo prinesli glavne misli iz govora nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hollwega, ki ga je govoril v nemškem državnem zboru dne 28. septembra; danes ga objavljamo v obširnejši obliki. Kancelarjev govor so z veliko napetostjo pričakovali ne samo v Nemčiji, ampak tudi v drugih državah. Besede prvega in vodilnega nemškega državnika ne zanimajo samo osrednjih vlasti, v kojih imenu je vsaj deloma govoril, ampak tudi in pa menda še bolj državnike četverospozazuma. Splošno pozornost vzbuja dejstvo, da se kancelar v svojem govoru niti z besedico ni dotaknil ne poljskega vprašanja in tudi ni dosti povedal o Rusiji. Njegova izvajanja so bila naperjena proti Rumuniji. Zlasti hudo in ostro je napadal Anglijo kot najsrđitejšega in najbolj trdovratnega sovražnika Nemčije. Izjavil je: „Obesiti bi morali takega nemškega državnika, ki bi se bal nastopiti proti takemu sovražniku z vsakim bojnimi sredstvom, ki more res skrajšati vojsko.“ Ta izjava je tudi namenjena onim krogom v Nemčiji, ki rovarijo proti Bethmannu zaradi njegove vojne politike. Javna tajnost je, da je v Nemčiji precejšnje število takih ljudi, posebno v ve-

leindustrijskih in velekapitalističnih krogih, kateri želijo, da bi se gospodarske razmere med Nemčijo in Anglijo po vojski zopet uravnale. Ti krogi pa se borijo proti prijateljstvu z Rusijo. Večina nemškega naroda pa je mnenja, da prej ni mogoče miru in ustvariti sporazum z Rusijo, dokler se ne premaga Anglija. Bethmann-Hollweg se je očitno pridružil tej skupini ljudskega mnenja.

Pričetek seje.

Seja je nudila nenavadno sliko. Pred zbornico stoji veliko ljudi, ki bi radi poslušali, toda ne morejo, ker je že vse zasedeno. V zborovalni dvorani je med poslanci gnječa; vsi so namreč prišli. Prostori članov zveznega sveta so nabito polni, galerije prenapolnjene. V loži diplomatov so navzoči: avstrijski veleposlanik s soprogo, turški veleposlanik, bolgarski in grški poslanik in veliko drugih diplomatov. V dvorni loži je veliko dvorjanov, med njimi tudi mladi knez Bismarck.

Predsednik Kaempf otvori sejo; z velikansko pozornostjo sledi cela zbornica govoru nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hollwega.

Vojna napoved Italije.

Državni kancelar je izvajal:

Ko je po vojni napovedi Italije Avstriji zapustil naš veleposlanik Rim, smo izjavili italijanski vladji, da lahko zadene v boju z avstrijskimi četami tudi na nemške čete. Nemški vojaki so se nato na italijanski bojni črti s svojimi avstrijskimi tovariši skupno bojevali. Dejansko se je tako ustvarilo vojno stanje, vojska se pa formalno ni napovedala. Očitno se je Italija zbala usodnih posledic, ki bi zadele njene gospodarske stike z nami po vojski. Radi bi bili tudi v Rimu videli, da bi bili mi napovedali Italiji vojsko, a nismo imeli povoda, da bi bili igrali za Italijo. Pravilnost naše taktike dokazujejo neprestani naporji sporazuma, da bi bila Italija vojsko napovedala.

Italijanska vlada se je čez eno celo leto branila. Končno so paleni navljalniki, ki jih Anglija z isto brezobzirnostjo, kakor pri nevtralcih, navija tudi pri svojih zaveznikih, bili premočno stisnjeni. V vojski je Italija odvisna od angleškega premoaga, od angleškega zlata in se je končno udala.

Vojna napoved Rumunije.

Našim sovražnikom se je istočasno pridružila tudi Rumunija. Naše razmere z Rumunijo je pred to vojsko urejala zvezna pogodba, ki sta jo prvotno sklenili le Avstrija in Nemčija; razširila se je s pristopom Nemčije in Italije. Pogodniki so se v pogodbi zavezali za medsebojno pomoč z orožjem v slučaju neizzivajočih napadov s tretje strani. Ko je izbruhnila vojska, je zavzemal rajni kralj Karol odločno stališče, da se mora pridružiti Rumuniji, ki se mora osrednjima velesilama zahvaliti 30letnemu zavarovanemu političnemu obstoju in velikanskemu napredku, ne samo po besedilu pogodbe, marveč tudi vsled časti dežele osrednjima velesilama.

Rajni kralj je sodil, da se z ugovorom, češ da Avstrija ni obvestila Rumunije o svoji spomenici Srbiji, zahtuje pogodba. V odločilnem kronskem svetu pa kralj s svojim mnenjem ni prodril proti vladji, katere ministrski predsednik je kljub vsem stajočim pogodbam od začetka sem bil naklonjen sporazumu. Vsled dušnega razburjenja je kralj kmalu nato umrl, ker ga je bolelo izdajalstvo Rumunije nasproti njenima zaveznicama.

Rumunska politika pod Bratianuovim vodstvom je nato delala na to, da se obogati na stroške tiste stranke, ki bi podlegla, ne da bi sama veliko žrtvovala. Pravočasno se je moralo uganiti, na katero stran se bo končno nagnila zmaga, da se ne zamudi pravi trenutek pridružitve. Že v prvem letu voj-

ške, najbrže potem, ko je padel Lvov, je sklenil Bratianu za hrbtno svojega vladarja nevtralnno pogodbo z Rusijo. Potem, ko je padel Przemysl, je mislil, da je napočil tisti čas, ko se lahko dogovori z našimi sovražniki o Judeževi plači. Pogajanja so se razbila. Rusija je želela svojo ogromno zemljo povečati z Bukovino, na Banat je gledala Srbija; a Rumunija je hotela imeti Bukovino in ogrsko ozemlje do reke Tise. Dogovoriti se zato niso mogli, a nevtralna Rumunija je vedno bolj pospeševala sporazum.

Potem, ko smo pri Gorlicah prebili, je pričel Bratianu dvomiti, če je zajezdil pravega konja. Pogajanja s sporazumom so očitvidno obtičala; ker rumunsko politiko je vedno odločeval položaj na bojišču. Ko se je pričela letos spomladni ruska ofenziva, in ko so pričeli istočasno napadati ob Sommi, je mislil Bratianu, da se nahajata osrednji velesili pred polomom. Sklenil je, da se pridruži po njegovem mnenju doseženi slavi; da, tudi sporazum se je sedaj z njim lahko prosteje pogajal kot prej. Srbija je bila premagana. Zaščitnikom malih in slabih držav ni bilo več potreba, da bi se bili ozirali na prejšnje srbske aneksijske želje; nasproti Rumuniji so postali lahko bolj darežljivi.

Sredi avgusta se je gospod Bratianu načelno zedinil glede na kupčijo z našimi sovražniki. Pridržal si je, da sam določi čas, kdaj da udari po gotovimi vojaškimi pogoji. Kralj nam je do fakrat najodločneje zagotavljal, da bo v vseh okolnostih ostal nevtralen. Na kraljevo povelje mi je dne 5. februarja letos tukajšnji rumunski poslanik izjavil, da hoče njegovo Veličanstvo vzdržati nevtralnost Rumunije in da je njegova vlada tudi v položaju, da bodo tudi v bodoče izpeljala. (Čujte! Čujte!) Baron Busche je še izjavil, da se gospod Bratianu popolnoma pridružuje izjavi svojega kralja. (Živahni klici. Čujte! Čujte!) Prevarali nas s tem niso. O Bratianu-ovih pogajanjih v avgustu smo bili trajno poučeni. Trajno smo opozarjali kralja, spominjajoč ga na njegovo nevtralnno obljubo, na tajne spletke svojega ministrskega predsednika. To smo storili tudi pri številnih političnih činiteljih Rumunije, ki so odločno vplivali proti vojski. Kralj je večkrat izjavil, da ne veruje, da se je Bratianu zvezal ali da se veže s sporazumom.

Kralj je še šest dni pred vojno napovedjo izjavil našemu poslaniku, da ve, da velika večina rumunskega naroda ne želi vojske. (Čujte! Čujte!) Isti dan je še nekemu zaupniku določno izjavil, da ne bo podpisal mobilizacijskega povelja. Dne 26. avgusta, torej na dan pred rumunsko vojno napovedjo, je še rekel avstrijskemu poslaniku, da noče vojske. (Čujte! Čujte!) Kot zabavno zanimivost omenjam, da je tisti dan gospod Bratianu avstrijskemu poslaniku zagotavljal, da se je odločil vzdržati nevtralnost, in da bo izid kronskega sveta bodoči dan potrdil resničnost njegovih besedi.

Vesile sporazuma same niso bile dne 23. avgusta še gotove, kdaj naj napove Rumunija vojsko. To smo izvedeli iz zanesljivega vira; a potem so se dogodki nakupičevali. Po poročilih, ki jih smatramo za zanesljiva, je nenadoma stavila Rusija ultimatum, da bo vkorakala čez nezavarovano rumunsko mejo, če ne bo Rumunija do dne 28. avgusta udarila. Nočem preiskovati, če ni bil ta ruski ultimatum z gospodom Bratianuom dogovorjena komedija, da potegnejo neodločnega kralja za seboj, a kocke so padle.

Rumunija se bo ravno tako zaračunala, kakor se je že zdaj skupno s svojimi prijatelji v sporazumu uštel. Saj so z gotovostjo upali, da bo nastop Rumunije v vojsko povzročil, da bosta Turčija in Bol-

garija odpadli od nas, a Turčija in Bolgarija nista, odpadli ste le Rumunija in Italija. (Prav dobro!) — Trdna in neomajljiva je zvezna zvestoba Bolgarije in Turčije. Na bojiščih v Dobruči je slavila sijajne zmage. (Živahno pritrjevanje.) Toliko o političnih dogodkih.

Boj ob Sommi.

Trd boj divja na bojiščih na vzhodu in na jugu. Angleži in Francozi od začetka julija ob Sommi skoraj neprestano napadajo. Davno prej napovedana velika ofenziva armad se je pričela. Zdaj se mora posrečiti, zdaj se mora prebiti bojna črta osvojenih Nemcev; Francijo in Belgijo bodo osvobodili in vojsko bodo prenesli čez Ren v Nemčijo. Kaj se je zgodilo? Francozi in Angleži so sicer dosegli uspehe, pač so potisnili nekaj kilometrov naše prve črte. Obžalujemo tudi težke izgube ljudi in materijala. A pri tako močni ofenzivi je to neizogibno; a tega, kar so upali naši sovražniki in kar so nameravali doseči: posrečilo se jim ni, da bi bili prebili v velikem obsegu in da bi bili na zahodu razbili naše postojanke. (Pritrjevanje.) Trdno in neomajljivo stoji naša bojna črta. Težak in trd je boj tam zunaj ob reki Sommi; ne more se še reči, kdaj bo končan. Stal bo še žrtev; eden ali drugi jarek, ena ali druga vas bo še izgubljena; a skozi ne bodo prišli!

Ruski napadi.

Boj divja dalje tudi na vzhodu. Ko so velikopotezni poizkus prodreti bojno črto ustavile čete nadvojvode Karola in generala pl. Linsingena, so pričeli v zvezi z ofenzivo na zahodu Rusi težko napadati zahodno od Lucka, ob Narajovki in v Karpatih. S krvavimi izgubami za Ruse so se napadi zrušili. Boji se bodo tudi tam nadaljevali; a tudi tam bomo zdržali vsled brezprimerne hrabrosti naših čet (Pritrjevanje.)

Veliki balkanski načrt sporazuma.

V zadnjih mesecih je dalje dozorel novi, veliki balkanski načrt sporazuma, da bi razbili četvero-zvezo, da prekinemo zvezo med Nemčijo in Orientom, in da bi eno za drugo premagali: Turčijo, Bolgarijo in Avstrijo; nato pa bi z vsemi silami planili na Nemčijo. Eno leto so kot predpripravo vzdržavali za to v Solunu veliko armado. Ojačevali so jo nove divizije: zmes Francozov in Angležev, Rusov, Srbov, Italijanov in končno še Portugalcev so stlačili skup. Izdajalstvo Rumunije je zaključilo verigo. In zopet vprašam: Kaj so dosegli? Položaj naših zvestih in hrabrih zaveznikov je neomajljiv: Avstrija stoji za nami skupno na vzhodnem bojišču od Naroškega jezera tja do Erdeljske! Turki se vojskujejo v Galiciji, nemške, bolgarske in turške čete so premagale v Dobruči Rumune; zvesto se bojujejo skupno v Maceedoniji. Ob početku se je zrušil načrt sporazuma, da bi se zadal odločilen udarec v Dobruči in v Maceedoniji. Solunska armada ni izvedla drugega, kot nekaj slabih sunkov; Nemci, Bolgari in Turki so pa napredovali v Dobruči proti severu; namesto, da bi bili prodirali Rusi in Rumuni proti jugu, kakor so pričakovali naši sovražniki.

Vojni smoter in mirovni pogoji.

V celoti torej: Na bojišču ob reki Sommi neki osamljeni uspehi sovražnika, ki pa niso splošnega položaja izpremenili; sicer so se odbili z uspehom

vsi sovražni napadi in so se prekrizali vsi sovražni načrti na Balkanu. Strašna vojska gre tako naprej. Vedno novi narodi prihajajo v krvavo kopalnico — kakšen bo konec?

Vojni smoter, ki ga sovražniki vedno neprikrito razglasa, o, se ne more napacno tolmčiti: pohlep po deželah in uničenje! Tu sem vedno o tem govoril: Carigrad Rusom, Alzacijo-Loreno Francozom, Tridentinsko in Trst Italijanom, Erdeljsko Rumunom!

Od prvega dne vojske nam ni šlo za drugega, kakor za to, da branimo svojo pravico do življenja, in svobode. (Pritrjevanje.) Prvi in edini smo zato lahko izjavili, da smo pripravljeni za mirovna pogajanja. Jasno dovolj sem glade na to govoril dne 9. decembra in pozneje. Gospoda Asquith in lord Robert Cecil mojih besedi ne spravita s sveta, če pravita, da Nemčija sploh ni stavila nobenih ali pa neprenesljive, poniževalne pogoje. Mi smo svoje storili. Se li drzne kdo zahtevati, naj stavimo danes ponudbe, če naši sovražniki, kakor je storil to pred dnevi gospod Briand, označujejo, da bi bil danes sklenjen mir poniževalen in če pravijo, da je misel na mir izzivanje in sramoten spominu mrtvih? Vojsko nadaljujejo, ker upajo, da bodo dosegli svoje utopistične vojne smotre.

Njih pohlep po osvojitvah je kriv, da se kupijo vsak dan gore mrličev vedno višje. Francoski ministrski predsednik je rekel v enem svojem zadnjih govorov, da se vojskuje Francija za trajen in trden mir, ki naj z mednarodnimi pogodbami varuje svobodo vsakega naroda proti napadom. To hočemo tudi mi: Nemčijo hočemo zavarovati za vse večne čase proti vsakemu napadu. (Pritrjevanje.)

Angleške sanje.

In Anglija! Ni še povedala, kaj hoče z Malo-Azijo in s kolonijami. Ne prikriva pa, kaj hoče storiti z Nemčijo: Uničiti hoče naše življenje kot narod, nas vojaško razorožiti, gospodarsko uničiti, nas bojkotirati in nas prepustiti trajnemu hiranju. Ko se ne bo bala več nemškega tekmovanja, ko bo izkpravela Francija, ko bodo vsi njeni zavezniki gospodarsko uničeni, ko se bodo morali pokoriti nevtralcu vsaki zapovedi Anglije, potem se bo uresničilo angleško svetovno vladarstvo. Zato se vojskuje Anglija z vsemi sredstvi: najbolj sebično, najljutejše in najtrdovratnejše. Obesiti bi morali takega nemškega državnika, ki bi se bal nastopiti proti takemu sovražniku z vsakim bojnim sredstvom, ki more res skrajšati vojsko. (Viharno pritrjevanje in ploskanje.)

„Mi bomo zmagali!“

Ko smo morali potegniti meč, smo znali, da bomo morali braniti svojo hišo nasproti mogočni, skoraj premogočni družbi. Danes čez dve leti velja bolj kot kdaj geslo: Vstrajati in zmagati! Mi bomo zmagali! (Pritrjevanje.)

Govornik se peča nato s posledicami vojske. Pohvali vojaške „naše sinove in brate“ na bojiščih. Opozarja na vojno posojilo in pravi: Silovite naloge nas čakajo na vseh poljih državnega, socialnega, gospodarskega in političnega življenja. Vse sile našega naroda bomo rabili, da jih rešimo. Prosto pot vsem vrlim bodi naše geslo! Če jo bomo svobodno in brez predsodkov izvedli, potem bo šla naša država trdno in veselo na delo miru. (Viharno, ponovno odobravanje in ploskanje v celi hiši in na galeriji.)

ISTEK

Pavel Perko:

Moj Tone.

(Slika.)

(Konec.)

„Pa bi poskusili z njim. Morda bo fant sedaj boljši“, je omenila Neža.

Tedaj pa je zavrelo po meni, da sem jezno zakričal:

„Molčite!“

Drugo jutro me je skrbelo, kakšno bode slovo. Bal sem se svoje mehko. Vedel sem, da je zaman vsako upanje in vendar sem slutil, da mi bo silno težko odtrgati se od Toneta, ki mi je bil tekom teh mesecev navzlic svojim napakam globoko prirastel k srečju.

Pa prav čudno — slovo je bilo veliko lažje kot sem mislil.

Tone pride k zajutruku in ga pogledam. Hej, ali je bil to mar še Tone od poprejšnjega večera? V novi obleki, ki se mu je prilagala kaj okusno, s palčico v roki in z malo, lično zavezano culico — to vam je bil gospodič, ki se odpravlja na izlet, ne pa Tone, ki zapušča svojo oskrbniško službo. . . . Oko mu je žarelo radosti, da bo še ta večer doma med brati in sestricami. Venomer je gledal na uro, da ne zamudi vlaka.

„Kar po bližnici pojdem“, je rekel, ko je videl, da se kazalec ure naprej pomika. Neža pa še ni bila gotova.

„Pa če zamudim — o kaj, mari mi je! Potem

jo udarim kar peš čez Razbor in Šutno in na večer sem doma.“

Ko mu pa nihče ni odgovarjal, je modroval sam za-se:

„To bodo gledali doma, ko pridem! Še poznali me ne bodo. Jaka, ki je sedaj star tri leta in se še vsakega gospoda boji, bo kar strahu zajokal, ko me zagleda. In Matevž in Katrica in Janez, vsem kupim kolačev v Loki. — Koliko je že ura?“

Hotel je iti kar brez zajutruka. Pa sem ga zdržal s silo, češ:

„Ne boš zamudil, ne!“

Silno trpko mi je bilo. Kako tudi ne! Otrok ta lahkomišljeni, saj je bil zamudil, saj je bil vrgel od sebe priliko, ki se mu je ponujala, da bi bil srečen za vse življenje. Kot za svojega bi ga imel. In nazadnje: celo ob smrti bi se ga bil spomnil! Sedaj pa, ko je vrgel vse od sebe, hiti otrok lahkomišljeni in skrbi edinole za to, da ne zamudi vlaka. . . .

Šel sem ven pred hišo in gledal doli proti — Grabnu in si rekel:

„Z železom objem okna in vrata, da bo hiša varna pred zlikovci. Železo in jeklo: trda sta, a zato se nanju lahko zameseš — na človeka se itak ne moreš!“

„Sedaj pa grem“, je izpregovoril Tone, ko je stopil predme.

Tedaj pa se vseeno nisem mogel premagati in sem ga vprašal:

„Ali ti ni prav nič žal, da greš?“

In še le tedaj se je domislil, da bi mu moralo pravzaprav biti žal. Zato je siloma spravil obraz v resne gube in rekel:

„O seveda mi je žal.“

„Pa zakaj ti vendar ni nobena beseda nič pomagala?“

Maló je pomislil; potem pa mu je šel preko obraza zopet tisti prikupljivi izraz kakor vselej, kakor je kaj obetal.

„O, sedaj bi se bil pa resnično poboljšal!“

Pogledal je tako vdano in prepričevalno, da bi mu bil še sedaj v zadnjem trenutku navzlic vsem bridkim izkušnjam malone zopet verjel.

Pa sem že videl, kako se ozira proti zvoniku, kjer je bilo prav tedaj udarilo pol osmih — in to me je streznilo. . . .

„Z Bogom!“

„Z Bogom!“

Po tistem sem ga videl še enkrat. Peljal sem se z vladom proti Ljubljani; in tam nekje v bližini Mečvod sem videl skozi okno, kako se je kotalila na travniku šestorica otrok in se zaganjala v krepkega dečka, ki je kakor Goljat stal sredi med njimi in se njih otepal. Eden izmed paglavcev mu je bil zlezal na ramo in ga — štupo ramo sedeč — vlekel za ušesa kakor konja. Drugega, ki ni imel toliko sreče, je bil zgrabil mladi Goljat za ramo in ga sukal v okrog, da se mu v razdalji ene dečkove dolgosti ni upal približati nobeden izmed ostalih treh. Zato pa je bil tak vrišč, vpitje in smeh, da je šunder prevpil celo vlakovo drdranje. Ko sem bolj natanko pogledal, sem videl, da ni bil mladi Goljat nihče drugi, nego moj Tone.

Pozneje sem izvedel, da ga je bil dal oče služiti iz nevolje, ker ni imel poklica za „oskrbnišvo.“ Kmet, ki ga ima v službi, je baže prav zadovoljen z njim in pravi, da je dečko poraben za vse; a najrajši pa da ga imajo otroci, ker zna z njimi občevati kakor malokdo. In ker je otrok pri hiši cela kopicca, zato je kmet vesel, da ima koga, ki mu jih odpravi raz glavo. — — —

Kaj hoče Anglija?

Angleški vojni minister Lloyd George se je napram zastopniku lista „United Presse of Amerika“ glede noveših vesti o miru sledeče izjavil:

„Nemčija se je odločila, da se bo borila z Anglijo tako dolgo, dokler ena ali druga ne bo končno veljavno poražena. Angleži bomo poskrbeli, da bo Nemčija v tem oziru zadovoljna. Borba se bo nadaljevala tako dolgo, dokler Nemčija ne bo popolnoma vržena ob tla. Cel svet naj ve, da je vsako vmešavanje od zunaj v ta boj izključeno. Velika Britanija ni prosila nobenega posredovanja, ko še ni bila na boj pripravljena, in ga tudi sedaj ne rabi, ko je pripravljena se boriti tako dolgo, dokler prusko vojaško gospodstvo ne bo popolnoma zrušeno. Prijatelji Nemcev niso potočili nobene solze, ko je na tisoče Angležev, kojih vojaško vežbanje je le nekaj mesecev trajalo, moralo na bojišče, da se jih tam poseka, bombardira ali pa zastrupi s plini. In ti ljudje so sedaj polni solz pri misli, kaj še to vse prišlo. S suhim očmi so gledali prve rane neenakega boja. Nobena moritev, nobeno trpljenje, ki še utegne priti, ne more biti strašnejše kot je bilo trpljenje teh usmrčenih četverosporazumovih vojakov, čez katere je šla cela teža bruske vojne mašine. V angleškem sklepu, da se borba nadaljuje do popolnega poraza Nemčije, je več kakor naravna zahteva po osveti. Proti temu govori nečlovečnost in brezsrčnost bodočih bojev. A vse to pa se ne da primerjati z grozoto, ki bi bila v tem, da bi se vojska končala prej, nego bi se premagal sovražnik, ki ogroža ljudsko omiko in napredek. Akoravno še ne vidimo konca sedanje vojske, vendar nimamo nobenega dvoma, kakšen bo ta konec.“

Poročevalec je nato vprašal: „Ali je tudi Francija za to, da se vojska tako konča? Ali je tudi ona mnenja, se tako dolgo boriti, dokler se ne bodo Nemčiji narekovali mirovni pogoji?“

Po daljšem odmoru je George odgovoril s posebnim naglasom: „Svet se ne ve dovolj ceniti veličino in občudovanja vredno plemenitost Francije. Pri Angležih je merodajen športni duh, ki bo poživil armado do zadnjega trenutka; pri Francozih pa bo živa domovinska ljubezen armado vspodbujala in vzdržala do cilja, ne da bi se vprašalo, kedaj da bo prišel konec.“

„In Rusija?“ je vprašal časnikar.

„Rusija se bo borila do smrti“, ga je prekinil George. „Rusija se je dala le polagoma vzbuditi in se bo tudi le polagoma dala pomiriti v svojih čustvih proti tistim, ki so to strašno vojsko izsilili. Rusija navadno udari v trenutku, ko se napada nihče ne nadeja. Ne! Iz naše zaveze ne bo nihče izskočil. Nikdar več! to je naše bojno geslo. Trpljenje se množi. Strahote bojišče so nepopisne. Prihajam s francoskega bojišča. Mislim sem, da sem pred peklenimi vratmi, ko sem videl mirijade mož korakati v ta grozni ogenj in kako so se nekateri vračali grozno razmesarjeni in nepoznatni. Ta grozota se na zemlji ne sme več ponoviti. Za to pa je samo edino sredstvo: Povzročiteljem tega zločina proti človeštvu je treba naložiti tako kazen, da bo skušnjava, ponoviti kaj takega, enkrat za vselej izginila iz src tistih gospodovancev, ki imajo pokvarjenega duha. To je, — kar hoče Anglija!“

Ogrsko-hrvatski državni zbor

V seji ogrsko-hrvatske državne zbornice se je nadaljevala razprava o izjemnih vladnih odredbah.

Poljedelski minister baron Ghillany je rekel, da je ravno pravična porazdelitev živil zelo težavno vprašanje, zlasti velja to za slakov, ker se ga zdaj mnogo več uporabi, kot pred vojsko. Da se letos ni mogla odkazati pivovarnarjem večja množina ječmena, je vzrok ta, ker se je letos pridelalo manj ječmena kot sicer. Na interpelacijo in pritožbo poslanca Polonyja, češ, na Ogrskem se nahaja preveliko število galiških in bukovinskih beguncev, je odgovoril notranji minister, da ima Avstrija vsled sovražnega vpada skrbeti za veliko beguncev ter da je dolžnost Ogrske, da podpira pri tem Avstrijo, kar Avstrija vrača Ogrski ravno sedaj z obilnimi darovi in prispevki za sedmograške begunce. (Živahno odobravanje.)

Nato je govoril ministrski predsednik grof Tisza ter se izjavil, da bi sedaj za časa vojske ne kazalo uvesti na Ogrskem novo splošno in tajno volilno pravico, ker še nedavno upeljana volilna pravica ni preskušena. Grof Tisza je nato odločno zavrnil pritožbo, češ, ogrska vlada postopa krivično pri porazdelitvi živil, zlasti kar se tiče izvoza svinj iz Ogrske, ter da ni podala zbornici resničnih podatkov glede uspeha letošnje žetve. Pri nato se vršecem glasovanju je zbornica sprejela proti glasovom opozicije vladine predloge o izrednih pooblaščenjih in pooblastilih vlade za časa vojne. Predlogi opozicije so bili odklonjeni. Seja je bila nato zaključena in prihodnje zasedanje določeno na dne 7. decembra.

Homatija na Grškem.

Položaj na Grškem postaja vedno bolj zamotan in kritičen. Na kratko se položaj opiše sledeče: prekucija, anarhija in razsul. Število nasprotnikov grškega kralja narašča in pridružujejo se jim tudi taki politiki in generali, oziroma admirali, ki so bili doslej na glasu zvestobe do kralja. Značilno za sedanjí položaj je, da se je tudi Gunarisova stranka, ki je bila vedno za nevtralnost, izjavila, da bo morala Grška poseči vmes. Položaj kralja postaja zljaj od dne do dne težavnejši. To nam potrja tudi dejstvo, da težišče grške krize ni več v Atenah, marveč na Kreti, kjer je Venizelos doma, in v Solunu. Tukaj je sedaj sredotočje vsega gibanja proti kralju. Kralj, trden v svoji lojalnosti in zvest dani besedi, sicer še ni opustil boja proti Venizelosu, ali število njegovih pristažev se krči vedno bolj. Celo osrednjima vlastima prijazni atenski listi pišejo že o potrebi grškega posredovanja.

Grčija se udeleži vojske na škodo Italije?

Rimska „Tribuna“ poroča, da se je Grčija odločila, da vstopi v vojsko na stran četverosporzuma. Ta vest je izzvala v Italiji veliko ogorčenje in sicer iz bojazni, da sta Francija in Anglija dovolili Grčiji za vstop v vojsko tiste ugodnosti na Balkanu, ki bi jih sicer uživala Italija. List „Corriere della Sera“ v ostrih besedah objavlja balkanski program Italije in pravi, da se more Grčijo še le tedaj sprejeti v četverosporzum, ako je vstop popolnoma brezpogojen.

Grški ministrski svet za vojsko?

Reuterjev urad poroča iz Aten: Kakor se poroča, je grški ministrski svet po posvetovanju s kraljem sklenil, da hoče vojaško sodelovati s četverosporzumom.

Samo še par dni časa za premislek.

Grški poslanik v Rimu je imel razgovor z italijanskim ministrom za zunanje zadeve. Grški list „Athina“ doznava, da ima grška vlada samo 2 do 3 dni časa, da izvoli svojo pot, dočim se preko Londona že napoveduje predstoječa izročitev ultimata.

Oklic grških rezervnih častnikov.

Grški rezervni častniki so izdali oklic na ljudstvo, v katerem je pozivljajo, naj gre pod zastave armade narodne obrambe.

Venizelos sestavil na Kreti novo vlado.

Venizelos je na Kreti sestavil pod svojim predstvom novo vlado. Nova vlada je, kakor poroča „Daily Telegraph“, dne 27. septembra prevzela na Kreti vladne posle. V Kanji se je vršila slovesna služba božja. Ko je škof ob koncu molil tudi za kralja, sta samo Venizelos in admiral Konduriotis odgovorila z „Amen.“ Množica pa je molčala.

Grški princ Andrej pozvan domov.

Grški kralj Konstantin je pozval princa Andreja, ki se že nekaj časa muči v Londonu, brzojavno domov. Nekateri listi menijo, da se namerava kralj Konstantin odpovedati prestolu. Na njegovo mesto bi v tem slučaju prišel princ Andrej.

Rumunsko bojišče.

Pri Sibirju so naši dne 27., 28. in 29. septembra izvojevali veliko zmago nad Rumuni, ki so vrženi celo čez prelaz Črvena veža na rumunska tla. Avstrijski podonavski monitorji so napadli rumunsko mesto Corabia. V Dobruči nič novega.

Bitka pri Sibirju.

Rumunska armada je doživela k svojim porazom v Dobruči nov občuten poraz pri sedmograškem mestu Sibirj. Boj, ki se je tam od dne 22. septembra sem vršil, se je končal dne 29. sept. s popolno našo zmago.

Dve rumunski diviziji sta dne 22. sep. izvršili sunek proti varstvenim četam na obeh straneh mesta Sibirj. Naše čete so sunek zavrnil in se je ponesrečil poskus motiti zbiranje naših čet. Dne 23. in 24. sept. je prišlo do živahnih spopadov obojestranskih izvidnih čet. Dne 25. sept. so tu za gosto mrežo izvidnih čet skriti deli armade generala Arca neopredno prodrli ter dosegli že prvi dan uspehe. Kmalu je spoznalo rumunsko armadno vodstvo kritični položaj ter poslalo tja ojačenja. Istočasno je moralo priti na pomoč tudi svojim četam na prelazih Surduk in Vulkan. Rumunsko armadno vodstvo je vsled te spretno poteze izgubilo napadalno moč ter je moralo prestavljati čete zdaj sem, zdaj tja, tako da je kmalu nastala zmeda v vodstvu. Tako ni moglo preprečiti grozečega poraza pri Sibirju.

Končna zmaga pri Sibirju.

Zadnje štiri dni: 26., 27., 28. in 29. sept., je divjala pri Sibirju izredno krvava bitka. Prva dva dni se je bojna sreča nagibala sedaj na ta, sedaj na ono strank. Dne 28. sept. proti poldnevu so se naši v središču nalašč nekoliko umaknili, na obeh krilih pa se pomaknili naprej. Rumuni so bili v nevarnem obroču. Pod poveljstvom generala Falkenhayna so nato naši dne 29. sept. v središču in na obeh krilih napadli z veliko silo rumunsko armado in jo vrgli nazaj. Bavarske čete so bežeče Rumune prijele od strani in tako je prišlo več rumunskih polkov v navskrižni ogenj. Rumunom je bila odrezana pot. V neredu so morali bežati čez visoko gorovje. V naših rokah je ostalo mnogo vjetnikov in vojnega plena. Mesto Sibirj je rešeno, prelaz Rdeča vrata je v naših rokah.

Spretna obkolitev.

Bavarske čete so stale pri Sibirju na južnozahodni strani in so zaprle že dne 25. sept. za hrbtom sovražniku cesto Beres-Toronya—Črvena veža. Istočasno so od zahoda, severa in vzhoda silile avstrijske čete proti Rumunom, ki so se borili izredno junško. V veliki zmedbi je bilo uničenih več rumunskih polkov. Ostali so se umaknili v divjem begu čez mejo.

Uniforma naših in rumunskih vojakov slična

Ker je uniforma rumunskega vojaštva zelo slična uniformi naših vojakov, je prišlo v začetku avstrijsko-rumunske vojske pogostoma do neprilik. Da se temu odpomore, so dobili naši vojaki bele trakke, slično kakor na manevrih, Rumuni so pa označili svoje vojake z belim križem na rokavu.

Bombe na Bukarešto.

Iz Bukarešte se javlja:

Nad Bukarešto priplujejo zrakoplovi vsako temno noč in mečeje bombe na določene prostore. Izmed najvažnejših poslopij so bila dosedaj zadeta: Kraljeva palača, poslopje vojnega ministrstva, poslopje ruskega vojaškega atašeya in ljudski vrt. — Kraljeva rodbina je zapustila mesto in zbežala v hribovit kraj. — Po poročilu lista „Times“ so usmrtili bombe v Bukarešti dosedaj zavsem 150 oseb.

Rusko bojišče

V Karpatih so Rusi prenehali napadati. Na črti med Zloto Lipo in Narajovko ter zahodno in jugozahodno od Lucka na železnici Brody—Lvov je sovražnik pričel s hudimi navali.

Italijansko bojišče.

Na celi fronti hud artilerijski ogenj — predznak priprav nove italijanske ofenzive. Grom topov se sliši celo v naše kraje.

Italijani napadajo po ruskem vzoru

List „Az Est“ piše:

Slično kakor Rusi, so tudi Italijani napadali v zadnjih bojih na Krasu z velikimi množicami čej, in izvršili na naše postojanke neštete sunke z velikanskimi silami. Naši vojaki so izračunali, da so Italijani napadali v osmih zaporednih rojnih vrstah. Pri vjetem italijanskem častniku se je našlo sledeče Cadornovo povelje: Šestnajst stotnij vsakega polka mora zožiti fronto tako, da bodo napadale sovražnika v osmih zaporednih rojnih vrstah.

Francosko bojišče

Ob Sommi grozen artilerijski ogenj. Angleži in Francozi dosegli le malenkostne uspehe.

Francoski 52 cm top.

„Matin“ poroča, da so Francozi zgradili 52 cm top. O podrobnostih tega velikana ni še nič znane-ga, le sliko kroglice so objavili; kroglica je baje tako velika, da bi prav lahko bival v njej odrasel mož.

Macedonsko bojišče.

Na celi macedonski črti so se razvili zopet zelo živahni boji. Srbi pri Kajmakčalanu napadajo z izredno srditostjo. Francoska poročila pravijo, da so nekateri srbski oddelki že dosegli srbsko ozemlje.

Srbska skupščina in bodočnost Srbije.

Pariški listi poročajo s Krfa:

Srbska skupščina je izrekla ministrskemu predsedniku Pašiču zaupanje v posebni resoluciji, ki pravi med drugim: „Na trnjevi poti, ki smo jo prehodili, nam grozi velika narodna škoda, toda naš največji zaklad, narodna čast, je nedotaknjen. Sključena od boli, toda kot prvoborneljska vere v ideale človeštva, zre Srbija s povzdignjeno glavo v bodočnost.“

Hud angleški in ruski pritisk na Švedsko.

Iz Stockholma se poroča:

Vsled četverosporazumovega pritiska je postal položaj Švedske zelo resen in Švedska bo v bližnji dobi prisiljena do dalekosežnih korakov. Anglija in Rusija ne marata trpeti, da bi Švedska, v bližnji, za vojsko najvažnejši zimi ovirala zvezo med Anglijo in Rusijo. Vodilni švedski krogi spoznavajo trden četverosporazumov sklep, da hoče četverosporazum rabiti v bodoči zimi v švedsko pomorsko območje spadajočo vzhodno ožino Öre-Sund (morska ožina med otokom Seeland in Švedsko), ki je sedaj zaprta z minami, kot redno pomorsko zvezo med Anglijo in Rusijo. Pričakovati se sme, da se bo švedska vlada upirala četverosporazumovi zahtevi. Položaj je postal tako resen, da je švedska vlada sklicala tajni odsek državne zbornice.

Prekucija v Abesiniji.

Četverosporazum je v Abesiniji izzval prekucijo. Abesinski prestolonaslednik Lidsch Jeassu se je nagibal na stran četverosporazumovih nasprotnikov. To se je četverosporazumu zdelo nevarno in je izzval na dvoru prekucijo, po kateri se je prestolonaslednik odstavil in se je princezinja Uisero Zeaditu, ki je prijateljica Angležev, proglasila za abesinsko cesarico. Vsled teh dogodkov bo v Abesiniji skorogotovo izbruhnila meščanska vojska.

Wilsonov poraz.

V svojem rojstnem mestu, v New-Jerseyju, je doživel Wilson pri volitvi volilnih mož za predsednika ameriške ljudovlade občuten poraz. Wilsonovi kandidati so namreč pri volitvi propadli, ker so se nemški Amerikanci z yso silo vrgli v volilno borbo proti Wilsonovim kandidatom. Glavna volitev za seвероameriškega predsednika se vrši meseca novembra. Bivša predsednika Taft in Roosevelt sta se ba je tudi izjavila proti zopetni Wilsonovi izvolitvi za predsednika.

Tedenske novice

Vojna pobožnost v Mariboru. Včeraj, dne 1. oktobra, sta se v stolni in predmestni župniji Matere Milosti vršili dve veličastni vojni pobožnosti. Iz stolnice je šla velika procesija — blizu 5000 ljudi — v baziliko Matere Milosti, kjer so imeli prevzvišeni g. knezoškof zelo navdušeno pridigo. Cela cerkev je ob koncu zapela cesarsko pesem. Iz bazilike pa je šla druga procesija ob 1/3. uri popoldne v cerkev sv. Alojzija. Na njenem povratku se je pridružila procesiji iz stolnice.

Duhovniška vest. Č. g. Janez Bogovič, korni vikar v Mariboru, je vpoklican kot c. in kr. vojni kurat v vojaško službo ter odrine danes na svoje mesto.

O. Aleksander Vavpotič, vikar frančiškanskega samostana v Gorici, mrtev. Potrjuje se vest, da je bil o. Hleksander Vavpotič od verolomnega sovražnika ustreljen in na samostanskem vrtu v Gorici pokopan dne 9. avgusta t. l. Naj v miru počiva ta druga žrtev goriškega samostana in do smrti zvesti varih Marijinega svetišča.

Polkovnik-Nemeš pohvali narodno zavednost slovenskih vojakov. Računski podčastnik Ivan Ribič iz Ptujja nam piše iz koroškega obmejnega gorvja: „Bilo je dne 20. septembra zvečer, 14 slovenskih vojakov iz Štajerske, Kranjske, Koroške in Primorske se nas je zbralo v našem taborišču. Takoj se je sestavil pevski zbor in zaorila je tje v nočno temo prelepa pesem: „Lepa naša domovina“ in nato „Slovenec sem od zibeli do groba.“ Pri zadnji kitici te pesmi smo se le opazili, da je poslušala naše petje družba višjih častnikov. Ko smo končali, smo vsi čvrsto salutirali. K nam je pristopil polkovnik in je nas v nemškem jeziku vprašal, odkod so te pesmi in kakšno je njih besedilo. Jaz sem polkovniku pojasnil, da sta obe pesmi postali takorekoč narodni pesmi slovenskega ljudstva in da se pojeta po vseh krajih, kjer prebivajo Slovenci. Polkovnik je izjavil, da se mu pesmi zelo dopadeta in morali smo jih še en-

krat zapeti. Ko smo končali, nam je cel častniški zbor ploskal. Polkovnik nas je pohvalil in dal vsakemu pevcu dve zlahtni smodki. Rekel je: „Slovenci ste cesarju in domovini zvesti narod; ostanite zvesti tudi svojemu narodu! Bravo, fantje!“

Dr. Tone Gosak v italijanskem ujemištvu? — „S. N.“ poroča, da pravijo poročila s fronte, da se pogreša nadporočnik dr. Tone Gosak, odvetnik v Ptujju. Verjetno je, da se nahaja v italijanskem vojnem vjetništvu.

† **Nadučitelj Konrad Mejovšek.** V soboto, dne 30. sept., je umrl v Reki pri Hočah v 60. letu svoje starosti nadučitelj Konrad Mejovšek. Pogreb je bil danes popoldne v Hočah. N. p. v m.!

Slovensko-hrvatsko sirotišče „Marija Pomagaj“ na Dunaju, I., VorlaufstraÙe št. 4, oskrbuje sedaj 66 sirot: 60 Slovencev in 6 Hrvatov. Za učiteljico je imenovana bivša učiteljica v Šolskem domu v Gorici, gđe. Pavla Makuc, ki že poučuje. Verouk oskrbuje dr. Fr. Knaus, ki je obenem imenovan tudi za dušnega pastirja, vseh slovenskih beguncev na Dunaju ter za delegata odbora za južne begunce za okraj Oberhollabrunn, kjer biva sedaj 3000 Hrvatov in Slovencev.

Poljsko vprašanje. „Vossische Zeitung“ poroča iz Kodanja: Miljukov priobčuje v listu „Nationaltitende“ svoje misli o rešitvi poljskega vprašanja. Če bodo osrednje države poražene, mora dobiti Poljska izhod do morja skozi poljsko zapadno Prusko, da si ustvari s poljskim Gdanskim možnost prihodnosti na Vzhodnem morju. Mir pa se bo odločil na frontah. Za enkrat je mogoče govoriti samo o idealih. Miljukov zavirača takozvane zgodovinske meje, ter je mnenja, da morajo sedaj odločati žive jezikovne meje.

Važne določbe za invalidne podčastnike in vojake. Vojno ministrstvo je izdalo odlok, s katerim nalaga poklicanim činiteljem, da natančno poučijo vse podčastnike, ki so postali v vojni invalidni, o vseh njihovih pravicah. Tako so n. pr. mnogi podčastniki mnenja, da kot invalidi ne morejo ostati v vojaški službi in da nimajo pravice do certifikata za nameščenje v civilni službi. Temu pa ni tako in vse prizadete podčastnike je pozvati, da čimprej vložijo prošnjo za certifikat. — Drugi odlok vojnega ministrstva se tiče invalidnega moštva. Zvedelo se je namreč, da se nekateri invalidni vojaki odpuščajo brez dopolnilnega zdravljenja in izšolanja, češ, so sami izjavili, da jih njihova poškodba ne bo ovirala v izvrševanju njihovega civilnega poklica ali v delu. Vojno ministrstvo pa določa, da se noben invalid pod nobenim pogojem ne sme odpustiti brez dopolnilnega zdravljenja in izšolanja, če je le zdravnik mnenja, da bi se dalo invalidovo stanje s poslednim zdravljenjem izboljšati. Še le potem je izvesti superarbitracijo.

Padel je na Doberdobski gorski planoti poštni komisar iz Celovca, nadporočnik v rezervi, E. Nedved, drugi sin profesorja E. Nedveda v Gradeu.

Gospodarske novice.

Najvišje cene za vinski mošt? Po Mariboru in okolici so gotovi ljudje razširili vest, da se bodo za vinski mošt določile najvišje cene. Vprašali smo g. državnega kletarskega nadzornika, kaj je na teh vesteh resnice. Zatrdil nam je, da se mu še dosedaj ni poročalo, da bi vlada nameravala za vinski mošt nastaviti najvišje cene. Razlika glede kakovosti vina v posameznih krajih je tako velika, da je popolnoma

nemogoče nastaviti najvišje cene, ki bi bile enako pravične za vse razmere. Verjetno je, da so to govorice o najvišji ceni za vinski mošt razširili ljudje, ki imajo največji interes na nizkih cenah.

Nakupovanje živine v mesecu oktobru. Nakupovalci živinoprometnega zavoda so dobili nalogo, morajo pri nakupovanju živine v mesecu oktobru paziti na to, da se živinorejcem ne odvzame vprežne živine, da se more tako sejanje ozimne nemoteno vršiti. Ako bi kak nakupovalec zahteval od kmeta edih vprežne vole, naj se posestnik obrne s pritožbo na okrajno glavarstvo in naj se sklicuje na to, da brez vprežne živine ne more obsejati svojega polja in tudi ne spraviti pridelkov pod streho.

Sladkor se zopet podraži. Cena za kilogram sladkorja v kockah je od dne 1. oktobra naprej 17 v, v kartonih ali zavojih pa 1 K 15 v.

Razne novice.

Zvest pes. V Trstu so dne 23. septembra pokopali nadporočnika Julija Krause, ki je umrl za ranami, dobljenimi na bojnem polju. Imel je psa, ki ga je spremljal ves čas na bojišču, ki se za časa njegove bolezni ni hotel odstraniti od gospodarjeve postelje in ki ga je spremljal tudi na poti na pokopališče. Ko so nadporočnika zagrebli, se je vlegel pes na svež grob in tuleč žaloval za svojim gospodarjem. Psa so slednjič morali s silo odstraniti z nadporočnikovega groba.

Nemke in vojni vjetniki. Okrajno glavarstvo v čisto nemškem okraju Ustje na Češkem razglašajo: Po dobljenih poročilih je postalo občevanje ženskega civilnega prebivalstva z vojnimi vjetniki tako, da se zdi vojni oblasti potrebno vporabiti najstrožja sredstva proti temu, ker niso krivi vojni vjetniki, ampak žensko civilno prebivalstvo. Mnogo je žensk, ki so ponosne na to, da z vojnimi vjetniki občujejo. Tudi orožništvo je to dognalo. Končno pravi razglas, da je vsako občevanje z vojnimi vjetniki kaznjivo in da se bodo v takih slučajih naložale najbrezobzirnejše kazni.

Smrt pred vojno poroko. Težko ranjeni vojak Oskar Busch na Dunaju se je želel pred smrtjo poročiti z nekim dekletom. Vse je bilo pripravljeno za poroko. Zadnji trenotek pa se je izkazalo, da je ženin še le 23 let star in da se brez varuhovega privoljenja poroka ne more izvršiti. Predno je prišel varuh, je vojak umrl.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat razglašajo glede prodaje kruha sledeče: Prebivalstvo okoliških občin bo smelo kupovati kruh samo v sledečih pekarijah: K. Scherbaum, Josibina Kotnik in Janez Vigele, vsi ostali mariborski peki smejo prodajati kruh samo mestnemu prebivalstvu. Nadalje je prepovedano prodajati kruh po gostilnah in hotelih.

Sv. Trojica v Slov. gor. Nemila smrt nam je vzela našo dobro Marijo Rauter, ženo posestnika in čevljarja, katero smo dne 12. septembra pokopali. Nad zvezdami se vidimo!

Obrež pri Središču. Junaške smrti za domovino je umrl dne 5. septembra na tirolski fronti Fran Simonič, brat vrlega načelnika mariborskega Orla. Dobri Bog, tolaži žalujoče starše, sinu-junaku, ki počiva v daljni, tuji zemlji, daj pa svoj večni mir in pokoj!

Slov. Bistrica. Ker se v zadnjem času ni več pojavil na G. Bistrici noben slučaj griže, je oblast zopet dovolila prosti promet z imenovano občino.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnooskrbovalne namene.

Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

5. oktobra 1916. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se določijo poštne prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije).

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

